

ԲԵՐՍԵԱՆԻՅ

ՕՐԱԳԻՐ

ԲՆԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱՇԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԳԻՏԵՒԵԼՑ

Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 9.

1844

ՄԱՅԻՍԻ 1.

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԼՅԵԿԵՐԱՅԻՆ ԿԱԿԷՐՑ՝

ԼՅԱԲՈՒԳԻ անունով բնագէտը Բե. դրրպուրկ քաղաքը 1839^{ին} նոր գիւտ մը գտաւ՝ առանց շատ աշխատանքի ու ծախքի՝ որ և իցէ փորուածքներու պղնձէ պատկերը առնելու, բարձրաբանդակ զարդերուն նմանը շինելու, մետաղները ոսկեզօծելու, արծաթազօծելու, և այլն։ Հոս աս բանին վրայ տուած տեղեկութիւննիս պարզելու համար՝ բացատրենք գործիքը։

Լախ պէտք է ապակիէ երկու անօթ ունենաս՝ մեծ ու պզտիկ, այնչափ որ մէկը մէկալին մէջ կարենայ սղմիլ։ Պզտի ամանն որ մէկալին մէջը պիտի դրուի ըսինք՝ պէտք է որ տակ չունենայ, հապա տակի տեղ մագաղաթի կտոր մը պրկած կապէ. և մէջէ մէջ դրուած ատեննին՝ պզտիկը ինչուան մեծին տակը չինջնայ, հապա չորս հինկ մատնաչափ բարձրկէկ կենայ։

Լըրորդ, պզտիկ ամանին կլորութե չափ զինկ ըսուած մետաղէն առնիւ մը շինէ, ու մետաղէ հաստրկէկ թելի մը մէկ ծայրը աս անուին կրպ.

ցուր. թելին ալ երկայնութիւնը այնչափ ըլլայ, որ զինկը մեծ անօթին մէջ դրած ատենդ՝ ծայրը չափաւոր երկայնութեամբ ամանին բերնէն դուրս մնայ։

Լըրորդ, որ և իցէ փորուածքինմա նը աս կերպով ունենալու համար՝ պէտք է յառաջագոյն անոր գաղափարը շինես ուրիշ մետաղէ մը։ Վաղափարի համար գործածուած մետաղի բաղադրութիւնն է 8 մաս պիսմուլ, 2 մաս սուած մետաղը, 5 մաս կապար, 3 մաս անագ, որ խիստ քիչ կրակով կը հալին և ուշ կը պաղին։ Եւ իրեք մետաղներէն ըսած չափովս առ մէկտեղ կրակի վրայ դիր ու հալեցուր. կրակէն ետքաչէ, ու երբոր պաղելու վրայ է՝ ուղած դրամիդ կամ զարդիդ մէկ երեսը զարկ կիսհալ նիւթին վրայ ու թող որ պաղի։ Արկ ըսելս անոր համար է որ դրամին ու հալած մետաղին մէջ տեղը օդ մնալով ելածը ծակ ծակ ու արատաւոր չըլլայ. վս զի զարնելովդ մէջի օդը դուրս կ'ելլէ ու պատկերը անարատ կ'ըլլայ։ Լըրոր բոլորովին հալած է մետաղը՝ դրամը զատէ. կը տեսնես որ դրամին պատկերը մետա.

